

Спецыфіка выкарыстання алюзій і цытат у аповесці Т.Т. Ежа “Другая Божая заповедзь”

Гладкова Г.А.

Установа адукацыі “Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава”, Віцебск

У артыкуле робіцца аналіз выкарыстаных алюзій і цытат у творы польскамоўнага пісьменніка XIX стагоддзя З. Мілкоўскага (літаратурны псеўданім – Тамаш Тэадор Еж) “Другая Божая заповедзь”.

Мэта – вызначыць асаблівасці алюзій і цытат у згаданай аповесці, а таксама знайсці мастацкія і гістарычныя крыніцы, якія паслужылі асновай для цытацыі.

Матэрыял і метады. *Матэрыялам для даследавання стала аповесць Т.Т. Ежа “Другая Божая заповедзь” (варшаўскае выданне 1830 года). Асноўныя метады – культурна-гістарычны; структурны і інтэртэкстуальны аналіз.*

Вынікі і іх абмеркаванне. *На мастацкім матэрыяле твора вылучаны шэраг алюзій, якія ахарактарызаваны з пункту погляду частотнасці ўжывання (пераважаюць тэксты Бібліі) і мэты выкарыстання, названы крыніцы алюзій і цытавання (антычныя тэксты, творы вядомых пісьменнікаў сусветнай і нацыянальнай літаратуры, мясцовыя легенды і песні), абгрунтаваецца мэтазгоднасць выкарыстання дадзенага мастацкага прыёму ў прааналізаванай аповесці.*

Заклучэнне. *Праведзенае даследаванне дазваляе зрабіць высновы пра абгрунтаванасць літаратурных алюзій і цытат у аповесці Т.Т. Ежа, а таксама сцвердзіць меркаванне пра грунтоўную аўтарскую дасведчанасць па пытаннях нацыянальнай і сусветнай палітыкі і культуры.*

Ключавыя словы: *літаратурная алюзія, цытата, Рэч Паспалітая, Польшча, Літва, Лістападаўскае паўстанне 1830–1831 гг., дэкалог, рамантызм, нацыянальная свядомасць.*

Specificity of Application of Allusions and Quotations in T.T. Yezh’s Novel “Second God’s Commandment”

Gladkova G.A.

Educational Establishment “Vitebsk State P.M. Masherov University”

Analysis of allusions and quotations used in the novel by the Polish language writer of the XIX century Z. Milkouski (literary name Tamash Teador Yezh) “Second God’s Commandment” is made.

The purpose is to identify features of allusions and quotations in the novel and find out artistic and historical sources, which were the basis of citation.

Material and methods. *The research material is T.T. Yezh’s novel “Second God’s Commandment” (the Warsaw edition of 1830). The basic research methods are the cultural and historical, the method of structural and intertextual analysis.*

Findings and their discussion. *On the basis of the artistic material of the novel a number of allusions are identified, which are characterized from frequency of use (the Bible texts prevail) and purpose of application; sources of allusions and quotation (antique texts, works by outstanding writers of world and national literature, local legends and songs) are named; advisability of using this artistic tool in the analyzed novel is grounded.*

Conclusion. *The research makes it possible to conclude about reasonableness of literary allusions and quotations in the analyzed novel and to state the idea of the substantiated author’s understanding of the issues of national and global politics and culture.*

Key words: *literary allusion, quotation, Polish-Lithuanian Commonwealth, Poland, Lithuania, October 1830-1831 Uprising, decalogue, Romanticism, national identity.*